Minnesord Pekka Dahlhöjd

För nästan exakt 40 år sedan skrev jag på för Örgryte IS. Det skedde borta på Vita Bandet en fin vinterdag. Jag var hemma på helgpermis från ”Lumpen”, så länge sedan var det att vi hade allmän värnplikt. En av de allra första jag mötte i föreningen var Pekka. Han hade själv börjat friidrotta två år tidigare ute i Bergsjön. Det var Ingemar Weisbach som startade upp en grupp som innehöll storheter som Bröderna Wennerbeck och Janne Aronsson, nästan i världseliten på 800 meter. Man sprang tuffa löppass runt Bergsjön och körde i Sandeklevsskolan vintertid.

På somrarna tillbringade man mycket tid vid Bergsjöbadet som låg nära hemmet. Man slog volter och dök från en bergsavsats 4-5 meter hög. Givetvis handlade det om att ”stajla” sig för brudarna och Pekka lyckades nog bra med det. Snygg, vältränad och dessutom dök han från den högsta klippan!

I ÖIS-statistiken 1973 dök de här killarna upp i en massa olika grenar. Pekka gjorde allt från 12,0 på 100m till 4,39 på 1500m. Stav provade han på första gången 1974 då han som bäst klarade måttliga 3 meter som 18-åring. Skaplig i det mesta men inte stjärna i något. Därför inriktade sig han och trogne träningskompisen Mikael Wennerbeck på allvar mot den svåra tiokampen.

Min egen ständige träningskamrat Mikael Bernhardt hade börjat på universitet i USA och jag började träna allt fler pass ihop med Pekka, trots att jag inriktade mig främst på tresteg. Det föll sig naturligt, vid hade samma syn på träning. Pekka såg inga konstigheter i att springa 12x200m i 10 minusgrader eller att träna klockan 8 en lördagskväll.

Våren 1976 var vi riktigt genomtränade och förberedda för DM i tiokamp i slutet av maj. Vi hade bestämt oss för att ge fjolårsmästaren Ove Gerth från Mölndal en riktig fight, och så blev det också!

När krutröken skingrats fick Ove nöja sig med fjärde plats och vi knäckte 6.000 poäng alla tre, Pekka, Mikael och jag. Pekka höjde sitt personrekord med 1.039 poäng och blev trea på 6.000 jämnt.

Senare på säsongen avgjordes JSM i Karlskrona. Inför det avslutande 1500m-loppet låg Mikael tvåa, men hela 220 poäng eller 35 sekunder efter ledande Nyström från Skellefteå. Det borde vara avgjort, men Pekka ville annorlunda… Han erbjöd sig att vara draghjälp för Mikael och drog stenhårt upp till 1100 meter. Mikael spurtade i mål på lysande 4,16,9 och eftersom Nyström inte förmådde bättre än 4,53 så vann Mikael guldet med ett par poängs marginal. En händelse så typisk för Pekka – han offrade sig för att bäste kompisen skulle kunna vinna och gladde sig som om segern vore hans egen.

Träningskompisarna på Slottsskogsvallen – Pekka i huvudbonad…

Vid den här tiden hade Pekka och hans mamma flyttat från Bergsjön och bodde några hundra meter från Slottsskogsvallen. Jag var hemma hos honom och fikade ibland även om jag hade väldig respekt för hans collie som var väldigt vaksam, för att inte säga folkilsken. Man satt väldigt stilla i soffan med sin kaffekopp med hunden en meter framför stint stirrande och allt annat än svansviftande.
För länge sedan hörde jag en historia om hur Pekka fick hunden, det är som sagt en gammal historia och jag kan inte garantera varje detalj men vill ändå dela den med er. Varje gång Pekka gick till skolan i Bergsjön så passerade han hunden som stod på en balkong och skällde på alla som gick förbi, bunden vanvårdad och olycklig Till slut gick Pekka och ringde på och sa ”Kan ni inte sköta er hund så är det bättre att jag tar hand om den”. Märkligt nog så gick ägaren med på detta, var väl trött på skällandet kan tänka och collien fick ett nytt o bättre liv. Han älskade sin husse och vaktade honom, ständigt beredd att utdela ett kraftigt bett till den som hotade – så man satt väldig still i soffan…

Sin bäste tiokampsnotering gjorde Pekka 1978 med 6.697 poäng. Nu hade han också börjat få lite ordning på stavhoppet och klarat 4.30m som bäst. Efter säsongen 1978 la han ner mångkampen och koncentrerade sig på stavhoppet. Han hade ju alltid varit intresserad av simhopp och gymnastik så

det var ett ganska logiskt val. Sakta men säkert förbättrade han sig, 1981 var han uppe på 4.60m och 1982 hela 4.80m. Inomhussäsongen 1983 klarade han 4.90m vid en tävling i den lilla, mörka kombihallen som ligger bortanför nuvarande Atleticum. Drömmen om det första femmetershoppet levde stark inför utesäsongen men en allvarlig ljumskskada kom i vägen och det stannade vid en dröm. Man kan säga att den skadan i praktiken avslutade hans egen idrottskarriär.

4.90m i Kombihallen i Malmö, och ett snack med Hasse Lagerqvist

1978 hade Pekka bytt sitt efternamn från Tapaninaho till Dahlhöjd, inte minst till alla friidrotts-speakers lycka. Jag minst speciellt en olycklig man som efter 3-4 misslyckade försök att bemästra hans efternamn helt resolut döpte honom till Pekka TOPP! Det fick han höra i många år efteråt.

Det var inget halvdant med Pekka! Han tog stora och bestämda beslut i sitt liv. Han bytte namn, blev vegetarian och plågade oss med sitt grönsakssnack i flera år. Han gick ur svenska kyrkan och blev enligt egen utsaga buddhist. Han blev helt uppslukad av skärmflygning under några år och tillbringade mycket tid med att sväva omkring i skyn. Men det kapitlet slutade inte bra. 1992 kraschade han svårt mot ett klippblock och skadade bägge benen illa. Han kom att genomgå ett dussintal operationer och hade svår värk livet ut. För att hantera den var han tvungen att äta värktabletter i större mängd än som var riktigt hälsosamt.

Pekka och Anneli fick sonen Anjin 1986. Självfallet hade vi kompisar starka synpunkter på valet av namn. ”Du kan inte döpa honom till Anjin, han kommer få stryk i skolan!” Men Pekka hade sett TV-serien Shogun och var mycket fascinerad av den japanska kulturen. Huvudpersonenen hette Anjin och var sjökapten och lots vilket namnet också betyder. LOTS – en person som leder andra genom svåra farvatten, förbi rev och bränningar. Något som stämde väldigt mycket in på Pekka själv. Han

har lotsat många trassliga ungdomar genom tonårens ofta besvärliga passager och svårigheter. Det låg nog betydligt mer eftertanke bakom det namnvalet än vad vi dumskallar förstod då.

Pekkas värsta fiende var det egna temperamentet. Stubinen har varit kort i alla år och det har försatt honom i en hel del bekymmer. Den klassiska historien är när Mikael och Pekka sökte in som brandmän. Fystesterna innebar inga som helst problem, i själva verket toppade Pekka den delen.

Men sedan vidtog en mer djuplodande intervju där syftet var att provocera och testa gränserna hos den sökande. Och givetvis blev Pekka förbannad och skällde ut intervjuaren efter noter! Resultatet blev att Räddningstjänsten gick miste om en brandman av världsklass. Men det tog Pekka hårt att hans bäste vän blev antagen och inte han.
Istället hade han en del olika jobb som kanske inte alltid var så roliga. Han jobbade på intaget hos polisen och körde buss några år innan han så småningom hamnade på exakt rätt plats. **Han blev världens bäste stavtränare i världens bästa friidrottsklubb!** Tyvärr var kanske inte lönen av världsklass.

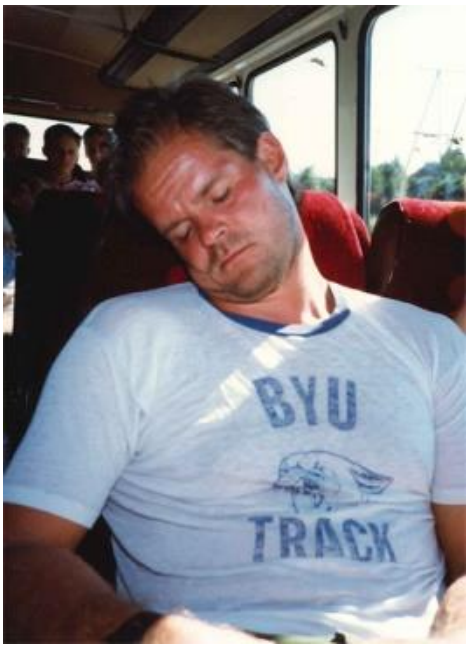

Det går inte att tala om tränaren Pekka utan att också nämna Thomas Kyöttilä. **Den högljudde och hetsige Pekka och den lågmälde, eftertänksamme Thomas skapade tillsammans en sagolikt stark enhet, de kompletterade varandra perfekt**. Deras gärning de senaste 25 åren är unik i sin omfattning inom svensk friidrott. Det är ingen slump att Sveriges genom tiderna tre främsta manliga stavhoppare, Jansson, Klüft och Jeng, haft Pekka som tränare genom ungdoms och juniorår ändå upp i seniorålder. När tjejerna fick stav på programmet under nittiotalet så hakade man på direkt. OS-tvåan Vala Flosadottir flyttade till Göteborg för att träna med Pekka. Hanna-Mia Persson kom hit för att träna höjd med Viljo. Hon skadade dock sin hoppfot och Viljo dog. Istället lärde Pekka henne hoppa stav och när hon avslutade sin karriär så var hon mångfaldig svensk mästarinna i grenen.

De flesta så kallade elittränare brukar nöja sig med att få fram en stjärna och sedan försöka sola sig i glansen av denna så mycket o länge som möjligt! Icke så i Pekkas och Tomas ”stavhoppsfabrik”. Det var något av en massrörelse där nya ungdomar ständigt slussades in. Ja ungdomar förresten, han hjälpte alla som ville förkovra sig i stavhopp. Bara häromveckan körde han med ett par

veteranhoppare från Kville. Jag sa något småtyket om nya talanger men det bet inte alls på Pekka. 10 år eller 80, det kvittade – Pekka såg bara en människa som ville bli bättre på att hoppa stav.

Gissa hur många SM-medaljer aktiva från Pekka o Thomas träningsgrupper tagit i stav 1990-2013? Senior, junior och ungdom inräknade – 370 stycken! Smaka på den siffran, 370 stycken! Ett monument över en livsgärning!

Pekka och Thomas

Och han nöjde sig inte med de egna träningsgrupperna. När tränare från andra klubbar och länder kontaktade honom så ställde han alltid upp och öste ur sin kunskapskälla. Tyskar, britter, nordbor, ja senast var det ett gäng japaner som körde med honom. Inför den här dagen har mängder av utländska tränare hört av sig och betygat sin aktning och sorg!

Pekka hade många, många tillfällen att vara stolt över sina aktiva. Men kanske aldrig mer än när Oscar Janson sommaren 2003 klarade svenska och nordiska rekordet 5.87m. Han hade tränat Oscar

sedan 12 års ålder och nu var denne, under ett par sommarveckor etta på världsstatistiken, bäst i hela världen.

Pekka har sammanställt ett 130 sidor omfattande kompendium om stavhopp som är något av det allra främsta som skapats inom svensk friidrotts träningslära. Anjin och Thomas har beslutat sig för att slipa på layout och språk för att kunna lämna ett bestående dokument över Pekkas träningsmodell.

Något som inte alla kände till var ett han i många år jobbade för TV vid internationella mästerskap, bland annat 3 senaste Sommar-OS. Han var ovärderlig som s.k. ”Spotter” eftersom han kunde namnen på snudd på varje aktiv och tränare i publiken. Så sent som vid OS i London kunde man emellanåt se honom skymta förbi emellanåt på innerplan.

PEKKA DAHLHÖJD ÄR EN BRÅKSTAKE! Jo tack, de orden har vi hört en eller annan gång.
Och han var en bråkstake, i ordets allra bästa bemärkelse! Pekka tolererade inte orättvisor, falskhet och mänsklig dumhet och ställde sig alltid på den svages sida.
Om man, som jag, alltför ofta **av feghet** tiger när jag borde protestera – viker under när jag borde ta strid, så kändes Pekkas frispråkighet som en högst beundransvärd egenskap!

Jag har tusen goda minnen av Pekka. Speciellt minns jag ett tvåmans träningsläger i finska Vierumäki en vinter i slutet av 70-talet. Först åkte vi tåg till Stockholm sedan tog vi Finlandsfärjan. Vi hade inte råd med någon hytt så vi sov under några bänkar på passagerardäck. Ekonomin tillät heller inte några restaurangbesök utan vi hade ett jättepaket smörgåsar med oss under resan.
Sedan åkte vi buss på små slingrande skogsvägar omgivna av meterdjup snö. I Vierumäki tränade vi 2-3 pass/dag, åt, sov och spelade Stones från morgon till kväll på en gammal sliten bandspelare. Det var bara Stones som gällde för oss båda på den tiden.
När vi reste hem hade vi med oss ritningar till hallen i träningsväskan, det var innan det fanns någon friidrottshall i Sverige. Jag gav dem till Ulf Jarfelt som var dåvarande ordförande i Gbgs förbund och tillika arkitekt. När den här hallen så småningom projekterades så ingick den ritningen i grundmaterialet.

Pekka var en av mina allra, allra bästa vänner. Men också kanske den som jag bråkat med allra mest. Det gick inte att föra en lugn och sansad diskussion med Pekka, det blev alltid höga röster och viftande armar! Att vi bägge är personer som **alltid har rätt** gjorde inte saken lättare. I ärlighetens namn skall dock sägas att han lugnade ner sig lite på senare år.
Vårt sista gräl är inte ens en månad gammalt. Jag skällde ut honom för något dumt han skrivit på Facebook och han replikerade i god stil.
MEN DET BETYDDE INGET – vår vänskap låg på ett betydligt högre plan och tålde ett praktgräl då och då. Pekka visste att jag alltid fanns i hans ringhörna ändå. Bara några dagar efter vårt sista gruff kom han fram till mig med en liten bok om boxning från femtiotalet. ”Jag såg den här och tänkte att den måste du ha”. Han kände till mitt boxningsintresse.

Så typiskt! Pekka var otroligt omtänksam och tillgiven sina vänner. För två år sedan gick jag själv igenom en svår period, och den allra förste att stödja och trösta var givetvis Pekka. Jag vet att otaliga av Er som sitter här framför mig kan berätta liknande historier. Han gav allt för sina vänner – han kunde skälla ut oss efter noter ibland – men han gav ALLT han hade att ge!
Han hade alltid sina aktiva i tankarna. När en av dem blev sjuk i vintras var det allt han pratade med mig om, trots att hans egen hälsa var allt annat än bra.
Att en annan satt uppe på nätterna och spelade dataspel istället för att sova bekymrade honom mycket!

Att vara en av Pekkas aktiva var sannerligen ett privilegium, men säkert också krävande emellanåt. Han ställde höga krav på er – det berodde på att han såg oändliga möjligheter i varje individ, och trodde mer på er än vad ni ofta gjorde själva! Det var fysiskt jobbigt för honom att se någon hoppa 4.50m när han VISSTE att det istället kunde vara 5.00m!

Pekka avskydde bortslösad talang, han **ville verkligen plocka fram mästaren** han såg i varje liten flicka och pojke han tränade. När det gällde stavhopp var han en vulkan av passion och känslor!

För 5-6 år sedan blev Pekka svårt sjuk, värre än de flesta känner till. Han fick bland annat en lätt stroke. Han kämpade sig tillbaks med järnvilja och gjorde stora förändringar i sin livsföring. Han körde till och med egen fysträning med sin gamle aktive Jörgen Carlsson.
Krafterna var visserligen lite begränsade, men det var aldrig något gnäll, och framför allt inget snack om att dra ner på tränarskapet.

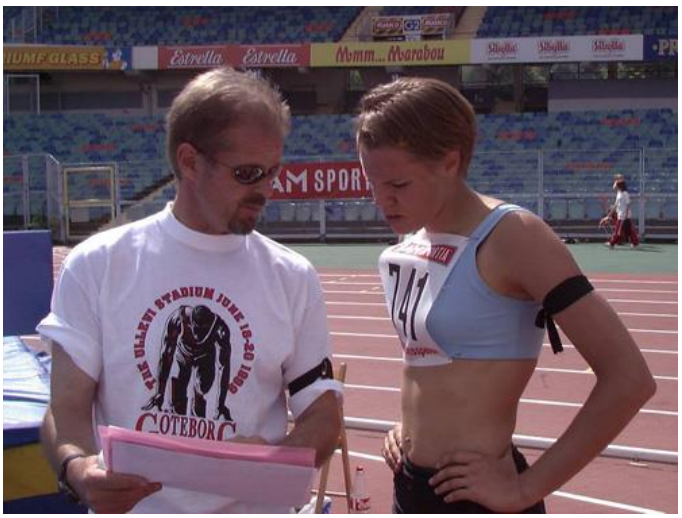

Jag är inte orolig för att Pekkas livsverk inte kommer att leva vidare. Han har lärt ut alldeles för mycket om stavhopp till alltför många människor. Många av hans tidigare aktiva fungerar redan idag som tränare och kommer säkert kliva fram ytterligare i framtiden.

Jag hoppas dessutom att den andra halvan av SUPERDUON – Thomas Kyöttilä – kommer att återfinna glädjen och kraften att fortsätta sitt goda arbete länge än!

Pekka lämnade oss plötslig och alldeles för tidigt, han gick bort på sin 57-årsdag.
Vi som lämnats ensamma kvar skall vårda hans minne och se till att hans gärning fortlever.
Till hans aktiva vill jag bara säga: **SÖRJ IDAG OCH SLÅ PERSONREKORD IMORGON!**
Det allra bästa sätt ni han hedra Pekka på är med ett perfekt stavhopp. Ni kan lita på att han kommer att ha koll på er i fortsättningen också!

Anjin – Var stolt över din far! Det är en av de allra bästa människor jag någonsin träffat!